

kun kan lægges Betydningen fortløbende Laan. For at imidlertid dette Udtryk skulde finde sin nærmere Bestemmelse, er der i selve Ændringsforslaget citeret nogle Paragrafer i de vedkommende Kommunallove, ikke dem, som handle om Retten til overhoved at gjøre Laan, men dem, som hjemle Kommunalbestyrelserne Ret til at gjøre Laan uden høiere Samtykke, altsaa Kjøbenhavns Kommune til at laane uden Indenrigsministerens Samtykke, Amtskommunerne til at laane uden Indenrigsministerens Samtykke, og Landkommunerne til at laane uden Amtsrådets Samtykke. Disse Bestemmelser i Kommunallovene gaa ud paa at betegne, hvilke Laan Kommunerne kunne gjøre, og paa hvor lang Tid de kunne gjøre dem uden høiere Approbation. Det forekommer mig altsaa, at det er utvivlsomt, at den Bemyndigelse, jeg gennem Ændringsforslaget har søgt til at udlane til Kommunerne, er begrænset med Hensyn til Tiden, paa hvilken Laanene kunne gives. — Den ærede Ordfører bemærkede fremdeles, at han ventede, at Fordelingen mellem Kommunerne, skjøndt Ændringsforslaget ikke omtalte Noget i saa Henseende, maatte blive nogenlunde ligelig. Jeg har det Naab, at der ikke skal blive Tale om nogen Fordeling, men at man vil kunne fyldestgjøre de Begjæringer, der overhoved maatte indkomme, og det forekommer mig, at det ingenlunde er givet ved Betegnelsen af Laanets Summen til en Million, at denne Million ikke under nogen Omstændighed maa overskrides med noget som helst Beløb. Man maa dog erindre, at det ikke er en Afgift for Statskassen, hvorom der her er Tale; det er kun en sikker Andring af Statens Midler, men paa anden Maade end den sædvanlige; det er det Hele, hvorom der er Tale. — Den ærede Ordfører udtalte nogen Tvivl om, at det var rigtigt at søge Arbejdsløshedens Tryk modvirket ved Foretagelsen af ekstraordinære Arbejder, men jeg maa tilstaa, at jeg ikke kan forstaa, at den ærede Ordfører kunde fremkomme med en saadan Tvivl. Hvad der i dette Tilfælde skal forstaaes ved ekstraordinære Arbejder, er klart og bestemt angivet i Indenrigsministeriets Cirkulære, til hvilket Bemyndigelsen til at udlane slutter sig. Det er der angivet at være saadanne Arbejder, som allerede maatte være bestemte til Udførelse, eller som dog kunne forudses i den nærmeste Fremtid at være fornødne. Jeg har ikke troet, at der kunde være nogen Tvivl om, at det, at staae de Arbejdsløse Fortjeneste, er en heldigere Maade at modvirke Arbejdsløsheden paa, end at ernære dem paa Samsfundets Bekostning, thi hvad enten Understøttelsen kommer fra Kommunerens Kasse eller fra Statens Kasse, bliver det i begge Tilfælde at ernære dem paa Samsfundets Bekostning. Jeg har altsaa ikke troet, der kunde være nogen Tvivl om, at det er heldigere, at Arbejdsløsheden kan modvirkes ved at staae Arbejde, end at modvirke Arbejdsløshedens Følger ved at staae

Ernæring til de Arbejdsløse paa Samsfundets Bekostning. Her er ikke Tale om at ville staae Arbejde i tout prix og ved at foretage Arbejder, der ere overflødige eller endog unyttige. Kun saadant Arbejde, som man enten allerede har bestemt at skulle komme til Udførelse, eller som det kan forudses snart vil være nødvendigt, har man ønsket maatte blive fremskyndet, og det er for at lette Kommunerne denne Fremskyndelse af Arbejdet, at man har troet det rigtigt at stille den fornødne Kapital til Raadighed gennem midlertidige Laan. Det forekommer mig, at Tanken heri er overmaade simpel og let forstaaelig, og det har undret mig, at der har kunnet reises Indvendinger derimod fra et statsøkonomisk Standpunkt. Naar der paa eet Sted er ledig Arbejdskraft tilstede, naar der paa et andet Sted er nyttigt Arbejde at foretage, og naar der paa et tredje Sted er fuldt op med Kapital til at sætte Arbejdskraften i Bevægelse og at faae det nyttige Arbejde udført, kan det kun være gavnligt, at de 3 Kræfter mødes, at Arbejdet udføres og at Arbejderne ernæres. — Naar den ærede Ordfører betegnede Foranstaltningen som kun ydende en utilstrækkelig Hjælp, beror dette for det Første paa, i hvor stor Udstrækning Arbejdsløsheden og Nøden er tilstede, dernæst paa, med hvor god Villie man vil søge at modarbejde den, og endelig paa, om den Hjælp — det Første nævner jeg sidst — der tilbydes af Staten, er tilstrækkelig. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille) yttrede nogen Tvivl om, at der i Virkeligheden kunde siges for Tiden at være nogen mere end almindelig Arbejdsløshed tilstede. Jeg tror ikke, at det ærede Medlem benegtede Muligheden af, at den var tilstede, men han yttrede kun nogen Tvivl i saa Henseende. Jeg nævner for mit Vedkommende ingen Tvivl i saa Henseende; jeg nævner ingen Tvivl om, at der er Arbejdsløshed tilstede i større Grad end almindelig paa denne Aarstid, og jeg nævner end mindre Tvivl om, at den paa mange Steder i Landet i Løbet af den nærmeste Tid vil komme tilstede i større Maal, end man her i lang Tid har kjendt den. Arbejdsløsheden hidrører ikke blot fra den delvise Standsning i Produktionsvirksomheden, men den hidrører tillige fra Aarets flette Høst, som ganske vist ikke mærkes over det hele Land, men som, det turde hende, mærkes saa meget stærkere i enkelte Dele af Landet, hvor Høsten, efter det Indtryk, jeg har derom, paa sine Steder har nærmet sig til Misvægt. At der under saadanne Forhold, under en gennem længere Tid om ikke standset, saa væsentlig formindsket Produktionsvirksomhed og efter en Høst af den Beskaffenhed, som jeg nu betegnede, er og maa blive Arbejdsløshed i den nærmeste Tid, forekommer mig at være utvivlsomt. Dersom jeg forstod det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds ret, fandt han en Trøst i den Betragtning, at Toldindtægterne i den forløbne Del af indeværende Aar ikke ere